

David Bondia Garcia

RESOLUCIÓ DE LA SINDICATURA DE GREUGES DE BARCELONA REFERENT A LA QUEIXA PRESENTADA PER MANCA DE RESPOSTA MUNICIPAL

ANTECEDENTS

Descripció dels fets objecte de la queixa

En data 30 de novembre de 2021, el ciutadà va presentar una queixa en aquesta Sindicatura en què manifestava la seva disconformitat per la manca de resposta municipal a una instància presentada en referència a un problema amb la connexió d'un clavegueró amb la claveguera general.

Segons va exposar, a causa de les obres d'ampliació i remodelació del col·lector de l'avinguda Diagonal, s'havia produït un embussament en el clavegueró d'una finca de l'avinguda Diagonal que provocava inundacions constants d'aigües fecals en el local de la mateixa finca, en el qual s'hi ubicava un restaurant.

En data 25 d'octubre de 2021, es va presentar una instància en referència a aquest assumpte i en data 26 d'octubre de 2021 es va remetre el mateix escrit a l'Oficina de Claveguerons, en què es demanava quina havia estat la causa de l'embussament del clavegueró, quines eren les mesures necessàries per poder solucionar definitivament el problema i quines eren les mesures que s'havien adoptat.

Actuacions fetes

Admesa a tràmit la queixa, la Sindicatura va iniciar la instrucció de l'expedient estudiant els fets i la legislació aplicable, amb la finalitat de valorar si s'havien aplicat els **principis de bona administració** per a la salvaguarda dels drets fonamentals a la ciutat.

Examinat el contingut de la queixa, i tenint en compte la documentació aportada per la persona interessada, es va considerar convenient dirigir-se a la Regidoria d'Emergència Climàtica i Transició Ecològica per tal de conèixer les intervencions realitzades en relació amb la queixa presentada.

En data 16 de desembre de 2021, es va sol·licitar a aquest organisme la informació necessària per a l'estudi de la queixa.

Resposta dels òrgans afectats

En data 19 de gener de 2022, aquesta Sindicatura va rebre la informació sol·licitada.

L'escrit exposa que el clavegueró de la finca de l'avinguda Diagonal estava embussat i amb deficient estat de conservació al mes de juny, com s'indica en l'informe de l'empresa, de data 7 de juny de 2021, aportat per la comunitat de propietaris (CP) de la finca. En aquell moment, als serveis municipals no els constava cap afectació per les obres municipals de desdoblament del col·lector de la Diagonal que s'estaven duent a terme.

En conseqüència, es va informar a la CP de la finca que, segons allò establert en la vigent *Ordenança del medi ambient* de Barcelona, corresponia a la pròpia CP la reparació del clavegueró afectat. I, en data 6 de juliol de 2021, la CP va tramitar la sol·licitud de construcció de clavegueró per a la seva reparació.

Però posteriorment, **en data 14 de juliol de 2021, durant una visita d'obra per prendre amidaments, es va comprovar que les obres de desdoblament del col·lector de la Diagonal sí que havien afectat el clavegueró esmentat**, concretament durant l'execució d'un piló de formigó per estintolar l'excavació necessària per dur a terme la reconexió del clavegueró particular de la finca objecte d'aquesta queixa al nou col·lector. Aquesta afectació era la que produïa els problemes de desguàs.

Per aquest motiu, es va anul·lar l'expedient de construcció sol·licitat per la CP i **la unió temporal d'empreses (UTE) que realitzava les obres del col·lector**, seguint els Plecs de l'empresa municipal que gestiona el clavegueram de Barcelona (BCASA), **es va encarregar de fer la substitució de tot el clavegueró fins a la façana de la finca, sense repercutir cap despesa a la CP.**

Posteriorment, en data 21 de desembre de 2021, arran d'una nova reclamació de la CP per suposades noves inundacions d'aigües fecals en el local, es va comprovar que el nou clavegueró desguassava correctament, sense cap obturació.

Per tot l'exposat, es va concloure que la incidència comunicada de reflux d'aigües residuals que provocava inundacions al local era un problema amb la instal·lació interior de la finca de l'avinguda Diagonal, i per tant, pertocava a la CP realitzar les inspeccions i reparacions necessàries per a la seva solució.

CONSIDERACIONS

Abans de res, indicar que sembla que hi va haver una confusió en la sol·licitud d'informació demanada per la persona promotora de la queixa pel que fa a les mesures que procedia realitzar per evitar, de manera definitiva, la causa que provocava la inundació del local amb aigües residuals.

Aquesta pregunta feia pensar que encara continuaven les inundacions del local, a data 25 d'octubre de 2021. En canvi, mitjançant entrevista telefònica realitzada en data 4 de maig de 2022 amb la persona promotora de la queixa, aquesta Sindicatura va confirmar que les inundacions van deixar de produir-se en el moment en què es va realitzar la substitució del clavegueró, a l'estiu de 2021, per part de l'UTE encarregada de fer les obres del col·lector.

Per aquest motiu, és lògic que, en data 21 de desembre de 2021, els serveis municipals constatessin que el nou clavegueró desguassava correctament, tal com expressa l'informe que ha rebut aquesta institució en data 19 de gener de 2022.

David Bondia Garcia

Així doncs, segons informa el ciutadà, les afectacions únicament es van produir entre el 28 de maig de 2021 (data en què es va requerir el primer servei d'urgència a l'empresa, inicialment per unes molèsties d'olor que van acabar confirmant l'embussament del clavegueró) fins als mesos de juliol i agost de 2021, quan es va procedir a la reparació del problema.

Per resoldre aquest expedient, s'ha tingut en compte la informació adjuntada a l'escrit facilitat pel consistori (entre d'altres, l'informe de l'empresa, de data 7 de juny de 2021, que també havia aportat la CP de la finca), així com l'informe relatiu a les actuacions fetes al clavegueró particular de l'avinguda Diagonal, de data 30 de setembre de 2021, signat pel director de les obres de "Millora de drenatges dels carrers Girona, Milà i Fontanals i Bailèn, entre l'avinguda Diagonal i Travessera de Gràcia", que són les obres a les que ens referim constantment.

En aquest últim informe, de data 30 de setembre de 2021, s'indica que les obres de construcció del nou clavegueró per substituir l'antic que estava danyat es van dur a terme entre el 19 de juliol de 2021 i el 20 d'agost de 2021. Calia travessar el costat mar de l'avinguda Diagonal i era millor fer l'obra quan el trànsit de vehicles és més baix, normalment al mes d'agost, ja que implicava tallar la circulació del lateral del costat mar de l'avinguda.

No obstant això, en la documentació facilitada, consta que el consistori no va informar la CP de la finca de la substitució del clavegueró fins al dia 10 de setembre de 2021, quan la CP va demanar pel pressupost per poder fer la reparació, atès que desconeixia que l'obra ja s'havia enllestit. Recordem que la sol·licitud havia estat presentada en data 6 de juliol de 2021.

En conseqüència, tot i que l'Ajuntament va gestionar diligentment la substitució del clavegueró, es constata que hi ha hagut una manca d'informació cap a les parts afectades, així com un retard injustificat en les respostes a les seves demandes.

L'informe també indica que **les obres del nou col·lector que substitueix l'antic a l'avinguda Diagonal implica la nova connexió de tots els claveguerons de les finques particulars situats a la banda mar de l'avinguda i que, en el moment de dur a terme la del clavegueró afectat, es va comprovar que havia estat danyat amb motiu de les mateixes obres.** Per aquest motiu, l'UTE es va encarregar de la seva substitució.

El que desconeix aquesta Sindicatura és des de quin moment o en quina data es va produir l'afectació al clavegueró per les obres municipals. Aquesta és, precisament, una de les peticions formulades per la persona interessada en la instància presentada en data 25 d'octubre de 2021, a la qual no s'ha donat resposta.

En l'entrevista telefònica mantinguda amb el ciutadà, ens comunica que té coneixement que hi va haver un despreniment de terres durant les obres del col·lector abans del primer dia que es van percebre les molèsties a la finca, en data 28 de maig

de 2021, i que disposa de fotografies que ho acrediten. Per aquest motiu, considera que possiblement aquesta sigui la causa de l'embussament.

Arribats a aquest punt, entenem que el més convenient seria dilucidar sobre l'existència o no d'un nexa de causalitat entre les circumstàncies de les obres i l'afectació soferta pel clavegueró, a través de la instrucció d'un procediment de responsabilitat patrimonial en els termes establerts a l'ordenament jurídic.

Recordem que l'article 106.2 de la Constitució espanyola disposa que **els particulars tenen dret a ser indemnitzats per qualsevol lesió que pateixin en qualsevol de llurs béns o drets**, llevat del cas de força major, **sempre que la lesió sigui conseqüència del funcionament dels serveis públics**.

El sistema de responsabilitat aplicable a les administracions públiques **ha estat qualificat per la doctrina com una responsabilitat de caràcter objectiu** i, en aquest sentit, la jurisprudència ha significat que "a l'afirmar que és objectiu, el que es pretén significar és que no es requereix culpa o il·legalitat en l'autor del dany". D'aquí la referència al funcionament normal o anormal dels serveis públics en l'article 32.1 de la *Llei 40/2015, d'1 d'octubre, de règim jurídic del servei públic*, segons el qual qualsevol conseqüència danyosa derivada d'aquest funcionament ha de ser indemnitzada, ja que d'altra forma produiria un sacrifici individual que no és té el deure de suportar.

La càrrega de la prova dels fets en què es basa la reclamació de responsabilitat patrimonial **recau necessàriament sobre el subjecte que la planteja, fet que inclou l'acreditació del nexa causal invocat, els danys produïts i la seva avaluació econòmica**, tal com disposa l'article 67.2 de la *Llei 39/2015, d'1 d'octubre, de procediment administratiu comú de les administracions públiques*.

Tal com s'ha informat a la persona interessada, haurà de dirigir aquesta reclamació als serveis municipals, en el termini d'un any computat des del dia en què es va produir el fet objecte de la demanda, acompanyada de tota la informació que exigeix l'article 67.2 de la *Llei 39/2015*, i aportant tots els mitjans de què disposi per provar com es van produir els danys.

D'acord amb el que disposen l'article 143 de la Carta Municipal de Barcelona i el Reglament que regula la Sindicatura de Greuges de Barcelona, aquesta institució té com a missió valorar si s'ha produït un greuge. Considerats els fets i les normes aplicables, conclou que, en aquest cas, **l'actuació de la Regidoria d'Emergència Climàtica i Transició Ecològica no ha estat eficaç per donar resposta a les demandes formulades**.

David Bondia Garcia

Per tot el que s'ha exposat, aquesta Sindicatura emet la següent decisió:

- **Advertir a la Regidoria d'Emergència Climàtica i Transició Ecològica** que, sense més demora, informi a la persona interessada si, abans del dia 28 de maig de , es va produir algun despreniment de terres en les obres del col·lector de la Diagonal.
- **Recomanar a la Regidoria d'Emergència Climàtica i Transició Ecològica** que, de promoure la part interessada una reclamació patrimonial, es procedeixi a la seva tramitació amb totes les garanties.

Aquesta resolució es comunicarà a l'òrgan municipal competent, se'n donarà compte al Plenari del Consell Municipal en l'informe anual reglamentari i, del seu contingut, s'informarà la persona interessada.

Barcelona, maig de 2022.